

בבית המשפט העליון בשבתו כבית משפט גבוה לצדק

בג"ץ 8707/10

בפני : כבוד השופטת ע' ארבל
כבוד השופט א' רובינשטיין
כבוד השופט ס' גובראן

העותרים : יואב הס ו-13 עותרים נוספים

נגד

המשיבים : 1. שר הביטחון
2. היועץ המשפטי לממשלה
3. האלוף יאיר נווה

עתירה למתן צו על תנאי

תאריך הישיבה : כ"ו בשבט תשע"א (31.1.11)

בשם העותר : עו"ד ע' שץ, עו"ד י' כהן

בשם המשיבים : עו"ד ע' גולומב

פסק-דין

השופטת ע' ארבל:

זוהי עתירה נגד מינויו של המשיב 3, האלוף (מיל') יאיר נווה, לתפקיד סגן ראש המטה הכללי של צה"ל.

1. תחקיר שפורסם ביום 28.11.08 בעיתון "הארץ" (להלן: הכתבה), והתבסס על מסמכים צבאיים שונים, הצביע לכאורה על כך שקצינים בכירים במטה הכללי של צה"ל, וביניהם המשיב 3, האלוף (מיל') יאיר נווה (להלן: האלוף נווה), אשר שימש בעת הרלוונטית כאלוף פיקוד המרכז, אישרו בשלושה מקרים שונים שהובאו בכתבה פעולות של סיכול ממוקד בניגוד להנחיות בית משפט זה בפסק דינו בבג"ץ 769/02 הוועד הציבורי נגד עינויים בישראל נ' ממשלת ישראל (לא פורסם, 14.12.06) (להלן: עניין הסיכול הממוקד).

למען שלמות התמונה נזכיר כי פסק הדין בעניין הסיכול הממוקד קבע כי אין לקבוע באופן גורף כי מדיניות הסיכול הממוקד אסורה היא או מותרת, ובלשונו של הנשיא ברק:

”בחינתו של “הסיכול הממוקד” - ובמינוחנו שלנו פגיעה מונעת הגורמת למות מחבלים, ולעתים גם של אזרחים תמימי לב - מלמדת כי שאלת החוקיות של הפגיעה המונעת על פי המשפט הבינלאומי המנהגי היא מורכבת... התוצאה המתקבלת אינה שפגיעה מונעת זו מותרת תמיד או שהיא אסורה תמיד. הגישה של המשפט הבינלאומי המנהגי החלה בסכסוכים מזויינים בעלי אופי בינלאומי הינה, כי אזרחים מוגנים מפני תקיפתו של הצבא. עם זאת, הגנה זו אינה קיימת כלפי אותם אזרחים “ולמשך אותו הזמן בו הם נוטלים חלק ישיר במעשי האיבה” (סעיף 51(3) לפרוטוקול הראשון). פגיעה באזרחים אלה, גם אם תוצאתה מוות, מותרת היא, ובלבד שאין אמצעי שפגיעתו בהם פחותה, ובלבד שאינם נפגעים אזרחים תמימים שבקרבתם. הפגיעה בהם צריכה להיות מידתית. מידתיות זו נקבעת על פי מבחן ערכי הבא לאזן בין התועלת הצבאית לבין הנזק האזרחי. נמצא, כי אין בידינו לקבוע כי פגיעה מונעת היא תמיד חוקית, כשם שאין בידינו לקבוע כי היא לעולם אינה חוקית. הכל תלוי בשאלה אם אמות המידה של המשפט הבינלאומי המנהגי באשר לסכסוך מזויין בינלאומי מאפשרות אותה פגיעה מונעת אם לאו” (בפסקה 60 לפסק דינו של הנשיא ברק).

בית המשפט הוסיף וקבע אמות מידה שלפיהן יוחלט בכל מקרה האם פעולה של חיסול ממוקד, בנסיבות מקרה מסוים, הינה פעולה חוקית. עוד נקבע כי בעקבות פעולה של סיכול ממוקד, יש לערוך בדיעבד בדיקה יסודית ועצמאית ביחס לדיוק זהותו של הנפגע ונסיבות הפגיעה בו (פסקה 40 לפסק הדין).

2. לאחר פרסום הכתבה פנו באי כוח העותר 1 בפסק הדין בעניין העינויים, הוועד הציבורי נגד עינויים, אל המשיב 2, היועץ המשפטי לממשלה, בבקשה להורות על פתיחה בחקירה פלילית לבדיקת החשדות שעלו מן הכתבה, לפרסם הנחיות ברוח פסק הדין ולהורות על הקמת ועדה לבדיקת חוקיות מקרי הסיכול הממוקד בדיעבד, כפי שהורה בית משפט זה בפסק הדין בעניין הסיכול הממוקד. ביום 7.1.09 נענתה הפניה במכתבו של עו”ד רוזנר, עוזר בכיר ליועץ המשפטי לממשלה, אשר הודיע כי לאחר בחינת הטענות וקבלת תגובה מפורטת של הפרקליט הצבאי הראשי (להלן: הפצ”ר), “לא מצא היועץ המשפטי לממשלה כל בסיס לטענה כי כוחות צה”ל פעלו בניגוד לחוק או בניגוד לפסיקת בג”ץ, וממילא לא נמצא מקום לפתוח בחקירה פלילית ביחס לאירועים הנ”ל...”.

ביום 25.11.10 הודע כי האלוף נווה יחזור ללבוש מדים וימונה לתפקיד סגן הרמטכ"ל. העתירה שבפנינו, אשר תוקפת את ההחלטה על המינוי, הוגשה ביום 28.11.10.

טיעוני הצדדים

3. העותרים סבורים, בהתבסס על האמור בכתבה, כי החלטת המשיב 1, שר הביטחון, על מינויו של האלוף נווה לתפקיד סגן הרמטכ"ל, בלתי סבירה באופן קיצוני ואינה ראויה מבחינה מוסרית ועל כן דינה בטלות. לטענתם, האלוף נווה, שתגובתו לדברים פורסמה במסגרת הכתבה, לא הזים הטענות לפיהן אושרו פעולות של סיכול ממוקד במבוקשים שניתן היה לעוצרם, ועל כן, ומשהדבר עומד בניגוד להנחיות שניתנו בפסק הדין בעניין הסיכול הממוקד, יש לראותו כמי שהודה בביצוע עבירות. בנסיבות אלה הם סבורים כי לעת הזו, נוכח המתח הקיצוני בין רום המשרה וחומרת החשדות שטרם נתבררו, מינוי נווה כעת לתפקיד זה הינו בלתי ראוי ובלתי סביר.

העותרים תוקפים את עמדת היועץ המשפטי לממשלה כפי שהובאה במכתבו של עו"ד נזרי בשני טיעונים עיקריים. הטיעון האחד הינו כי עמדה זו, המתבססת על ממצאי הבדיקה שערך הפצ"ר, אינה מתיישבת עם הדברים שהובאו מפי האלוף נווה בכתבה ועם המסמכים עליהם היא מבוססת, אשר מגבשים יחדיו את החשדות נגד האלוף נווה. הטיעון השני הינו כי מאחר שמהכתבה עלה כי הפרקליטות הצבאית הייתה מעורבת בתהליך קבלת ההחלטות ביחס למעשים עליהם הם מלינים, כלל לא היה מקום לקבל את תגובת הפצ"ר, אשר מלמדת לשיטתם על הצורך בוועדת בדיקה עצמאית כפי שהתחייב מפסק הדין בעניין הסיכול הממוקד.

עוד נטען כי עמדת היועץ המשפטי לממשלה אינה יכולה לעמוד שכן ממסמכים עליהם מתבססת הכתבה עולה כי לפחות באחד המקרים הנזכרים בה, פעולה במהלכה נהרגו מחבלי ששמו זיאד צובחי מחמד מלאישה (להלן מלאישה) ואדם נוסף, התקיימה אלטרנטיבה של מעצר המבוקש ועל כן לא היה צורך בהרג חפים מפשע, ובנוסף לא התקיימה דחיפות רבה בסיכול הממוקד, שכן הפעולה בוצעה אך כחודשיים לאחר הדיון בה אצל האלוף נווה ומועד ביצועה אף הושפע משיקולים דיפלומטיים. מקרה זה מדגיש לדידם את הפרת פסק הדין בעניין הסיכול הממוקד. העותרים מוסיפים כי קיים דמיון בין המקרה בו נהרג מלאישה לסיכול הממוקד בפרשת סלאח שחאדה וסבורים כי כשם שבעניין שחאדה הוקמה ועדת בדיקה כך היא נחוצה גם במקרה שבפנינו. לדבריהם, העובדה שעד היום טרם הוקמה ועדה שכזו כפי שהתחייב מפסק הדין בעניין הסיכול הממוקד, מהווה בזיון בית משפט.

4. העותרים מטעימים כי בהתאם לדו"ח מבקר המדינה מחודש אוגוסט 2010, בהיעדר עיגון בחקיקה לנושא מינוי ממלא מקום לרמטכ"ל במצב דברים בו נבצר מהרמטכ"ל מלמלא את תפקידו – וכאשר עתירות מינויו של הרמטכ"ל המיועד תלויות ועומדות בבית משפט זה – ביקורת שיפוטית על המינוי צריכה לבחון גם האם האלוף נווה כשיר גם לתפקיד הרמטכ"ל. לפיכך סבורים הם כי מדובר במינוי שצריך היה לקבל את אישור הוועדה לאישור מינויים בכירים בשירות המדינה בראשות כבוד השופט (דימ') טירקל. הם גורסים כי המינוי, ללא חקירה וביקורת שיפוטית על מסקנותיה, עשוי להביא לפגיעה בתדמיתה של ישראל בעולם. כן נטען כי הכרעת בית משפט זה בסוגיה עשויה למנוע התערבות טריבונלים חיצוניים, בהתאם לעקרונות הקדימות במשפט הבינלאומי.

5. המשיבים הבהירו בפתח טיעונם כי העתירה הוגשה בלא שהעותרים פנו אליהם קודם לכן ומבלי שהעותרים העלו בפני גורם מוסמך כלשהו את טענותיהם נגד המינוי וביחס לאירועים שבעטיים הם סבורים כי המינוי אינו כדין. הם מוסיפים כי עתירה שהגישו העותרים נגד מינויו של האלוף יואב גלנט לרמטכ"ל (בג"ץ 7823/10 תנועת יש גבול נ' הוועדה המייעצת למינויים לתפקידים בכירים (לא פורסם, 18.1.11) (להלן: עניין גלנט), מהטעם שקיימים חשדות שטרם נבדקו די הצורך באשר לביצוע הפרות של דיני הלחימה במבצע "עופרת יצוקה" תחת פיקודו של האלוף גלנט, נדחתה על הסף, בין היתר בשל אי-מיצוי הליכים. המשיבים סבורים כי העתירה הנוכחית אף היא לוקה באי מיצוי הליכים ועל כן יש לדחותה על הסף. אי מיצוי הליכים קיים לדידם גם כיוון שהעותרים נסמכים בעתירה על פנייתו של הוועד הציבורי נגד עינויים ליועץ המשפטי לממשלה תחת שיפנו בעצמם בעניין זה, מה גם שהפניה אל היועץ המשפטי לממשלה לא נגעה במישרין לעניין הנתקף בעתירה דנן.

טעם נוסף שהועלה לדחיית העתירה על הסף הינו שיהוי, שכן מאז מכתבו של עוזרו הבכיר של היועץ המשפטי לממשלה בינואר 2009, שזכה לפומבי, לא נתקפה עמדת היועץ המשפטי לממשלה עד להגשת עתירה זו, כשנתיים מאוחר יותר, ולאחר שמינויו של האלוף נווה לסגן הרמטכ"ל נכנס לתוקף. עוד נטען כי העתירה לוקה אף בכך שהיא חוזרת על טענות דומות במהותן שהעלו עותרים 1 – 2 בבג"ץ 5757/04 הס נ' סגן הרמטכ"ל, האלוף דן חלוץ, פ"ד נט(6) 97 (2005) ((להלן: עניין חלוץ)), בה נתקף מינויו של אלוף דן חלוץ לתפקיד סגן הרמטכ"ל, טענות אשר נדחו. כן נטען כי יש לדחות העתירה על הסף מחמת היעדר זיקה עניינית מספקת בין הטענות בעתירה לסעד המבוקש בה, שכן העותרים אינם מבקשים בדיקה מחודשת של הטענות ועל כן הזיקה בין ההשגות שהעלו על בדיקת טענות בעבר בקשר לאירועים המפורטים בעתירה, לבין מינוי האלוף נווה, הינה רעועה.

6. גם לגופם של דברים סבורים המשיבים כי יש לדחות העתירה שכן הטענות ביחס לשלושת האירועים אליהם התייחסה פניית הוועד נגד עינויים ליועץ המשפטי לממשלה נבחנו ביסודיות, לא נמצא להן בסיס ולא נמצא כי הפעולות האמורות בוצעו בניגוד לפסק הדין בעניין הסיכול הממוקד. המשיבים מדגישים כי קריאת דבריו של האלוף נווה בכתבה במלואם מעלה כי הוא לא התנער מהוראות בית המשפט אלא הביע את חוסר בקיאותו בעת ביצוע הראיון ביחס למועד מתן פסק הדין בעניין הסיכול הממוקד ולמכלול פרטיו, להבדיל מההיכרות עם הפקודות והנהלים של צה"ל. פקודות ונהלים אלה מעגנים את עקרונות הפסיקה ומהכתבה עולה כי נווה ביטא את התפישה הבסיסית של צה"ל כי כאשר חלופת מעצר של מבוקש הינה אפשרית, יש לנקוט בה, עמדה התואמת את פסק הדין בעניין הסיכול הממוקד. המשיבים סבורים כי גם אם ניתן היה לנקוט בלשון זהירה יותר אין בכך כדי ללמד על אי כיבוד הדין או להוות עילה לפסול המינוי.

7. בדיון שהתקיים בפנינו הטעימו באי כוח העותרים כי בתגובת המשיבים נעדרת התייחסותו האישית של האלוף נווה להתבטאויות המיוחסות לו. הם דוחים את הטענה כי העתירה לוקה בשיהוי, שכן לדבריהם עתירה שהיתה מוגשת קודם למינוי היתה נדחית מהטעם שהיא תיאורטית. הוסבר כי העותרים לא פנו אל הגורמים המוסמכים בבקשה שיבדקו את העניין כיוון שהחקירה אינה מטרתם אלא הדאגה לטיב המינויים בשירות הציבור. באי כוח העותרים מיקדו את טיעונם למקרה בו נהרג מלאישה וטען כי עמדת האלוף נווה בכתבה לוקה בכשל ערכי.

באת כוח המדינה הוסיפה בדיון כי לאחרונה מונתה ועדה הבודקת מקרים בהם בוצעו סיכולים ממוקדים שבמהלכם נפגעו אזרחים תמימים, כהוראת בית המשפט בפסק הדין בעניין הסיכול הממוקד.

8. התפתחויות שלאחר דיון. לאחר ששמענו את טיעוני הצדדים הגישו המשיבים ביום 1.2.11 בקשה להגשת התייחסותו הכתובה של האלוף נווה לטענות נגדו, במסגרת מכתב אשר מוען אל הפצ"ר. בדבריו מציין האלוף נווה כי הדברים, אותם אינו מכחיש, הוצגו בכתבה באופן מסולף המוציא דברים מהקשרם ועלול להשתמע כזלזול בבית המשפט ובפסיקתו, דבר ממנו הוא מתנער מכל וכל. העותרים סבורים בתגובה כי מסירת הפרטים על-ידי האלוף נווה צריכה להיעשות בתזהיר. הם מטעימים כי האמור במכתב שהעביר האלוף נווה אך מחזק את טענותיהם.

בנוסף, יום לאחר שמיעת העתירה הודע בכלי התקשורת כי מינויו של האלוף גלנט לתפקיד הרמטכ"ל בוטל וכי הממשלה תתבקש לאשר את מינויו של האלוף נווה כממלא מקום

הרמטכ"ל. ביום 2.2.11 הגישו העותרים בקשה למתן צו ביניים לפיו לא ימונה האלוף נווה לתפקיד ממלא מקום הרמטכ"ל ולא ישמש במשרה ציבורית אחרת מלבד תפקידו הנוכחי, כל עוד לא הוכרעה העתירה דנן. בבקשה ציינו העותרים עוד, ביחס לבקשה להגיש את מכתבו של האלוף נווה, כי בתשובתם לבית המשפט טענו כי מכתבו של האלוף נווה אך מחזק את החשדות נגדו וכי היה עליו להעלות הדברים במסגרת תצהיר. המשיבים הגישו תגובתם לבקשה למתן צו ביניים בה הסבירו כי הממשלה אמורה לדון מחר, 3.2.11, בהצעה למנות את האלוף נווה לרמטכ"ל לתקופה של 60 יום או עד למינוי רמטכ"ל קבוע, לפי המוקדם. הם מתנגדים למתן צו ביניים בהיעדר עילה לכך, בעיקרו של דבר מאותם טעמים שפורטו בתשובתם לעתירה.

החלטנו לקבל את התייחסותו של האלוף נווה, באשר אנו רואים חשיבות בהתייחסותו שלו לטענות. יחד עם זאת נעיר כי המסגרת הראויה להביא הדברים בפני בית המשפט אינה במכתב הממוען אל גורם אחר.

ד"ן

9. בטרם נידרש לגופן של הטענות נציין כי מצאנו טעם במרבית הטענות המקדמיות שהעלו המשיבים. בראש ובראשונה כוונתנו לכך שהעותרת הגישה העתירה עוד בטרם מיצתה ההליכים אל מול הגורמים המוסמכים. כפי שהוסבר, הטיעונים בעתירה תוקפים בעקיפין את החלטת היועץ המשפטי לממשלה במענה לפניה שלא מטעם העותרים, אלא מטעם הוועד הציבורי נגד עינויים. על תכלית הפניה אל הגורם המוסמך בטרם הגשת עתירה עמד בית משפט זה אך לאחרונה בפסק הדין בעניין גלנט, שם נדחתה עתירה במסגרתה הועלו כפי שצוין טענות דומות במהותן לאלה שבפנינו עתה, בנוגע לפעולות שבוצעו לכאורה במהלך מבצע "עופרת יצוקה". וכך נאמר שם:

"הכלל מיועד לאפשר לרשות לבחון את הטענה ולהגיב עליה לפני שתיעשה פנייה לבית המשפט. התכלית של הכלל היא משולשת: ראשית, פנייה לרשות המוסמכת עשויה להביא לפתרון הבעיה, כך שלא יהא כלל צורך לפנות לבית המשפט. שנית, מנקודת המבט של בתי המשפט, קיום הדרישה עשוי למנוע הגשתן של עתירות שיתברר כי לא היה בהן צורך. שלישית, גם אם תשובתה של הרשות לפנייה אליה תהא שלילית, הרי הפנייה והתגובה עשויות למקד את המחלוקת ולצמצמה (לגבי התכלית של הכלל, ראו בג"ץ 1635/90 ז'רד'בסקי נ' ראש המחשלה, פ"ד מה(1) 749, 800 (המשנה לנשיא מ' אלון); בג"ץ 11122/03 ג'ערני נ' שר התשתיות הלאומיות (לא פורסם, 9.3.04)). חובה לומר, כי גם אם הרשות המינהלית הרלוונטית מבקשת לדחות את העתירה לגופה בגדרי תגובתה לעתירה, אין בכך להצדיק בדיעבד אי

פנייה לרשות עובר להגשת העתירה. שהרי אם יתקבל טיעון ברוח דברים אלה ממילא יביא הדבר לעיקורו של הכלל" (בג"ץ 7823/10 תנועת יש גבול נ' הוועדה המייעצת למינויים לתפקידים בכירים (לא פורסם, 18.1.11)).

בענייננו לא פנו העותרים אל הגורמים המוסמכים בעניין ההחלטה שלא לחקור את החשדות הקיימים לטענתם ואף לא בעניין ההחלטה על מינוי האלוף נווה לסגן הרמטכ"ל. מדובר באי מיצוי הליכים מובהק. עוד יש להעיר, כפי שהוער גם בעניין גלנט, כי אין לקבל את ניסיונם של העותרים להיבנות מפנייתו של אחר לגורמים המוסמכים כדי למלא את הדרישה למיצוי הליכים. העותרים הבהירו אמנם כי עיקר עניינם במניעת המינוי ולא בעצם החקירה, אולם הם שכרכו בין השניים ואין באפשרותם לנתק ביניהם אך כדי לגבור על משוכת הדרישה למיצוי הליכים.

10. נוסף כי מצאנו טעם גם בטענה כי העתירה לוקה בשיהוי, שכן החלטת היועץ המשפטי לממשלה שלא לחקור את החשדות שעלו על-פי הטענה מן הכתבה ניתנה במסגרת מכתבו של עוזרו הבכיר של היועץ המשפטי לממשלה עוד ביום 7.1.09. טענות העותרים מופנות בעיקרן, כפי שצוין כבר, נגד החלטה זו. מכתב זה קיבל פומבי, כעולה מן החומר שבפנינו, לכל המאוחר במחצית חודש אפריל 2010. העתירה שלפנינו הוגשה ביום 28.11.10, שלושה ימים לאחר מינוי האלוף נווה לסגן הרמטכ"ל, שנתיים לאחר פרסום הכתבה ולאחר המכתב מטעם היועץ המשפטי לממשלה (שנישלח כחמישה שבועות לאחר מכן). גם אם עיקר עניינם של העותרים במניעת המינוי, הרי העובדה שהטענות עליהן מבוססת התנגדות זו מועלות רק לאחר שהמינוי נכנס לתוקף – בבחינת מעשה עשוי – מבלי שניתנה הזדמנות לגורמים המוסמכים לשמוע הטענות נגד המינוי ולהתייחס אליהן עובר למינוי – מביאה למסקנה כי העתירה לוקה בשיהוי.

יחד עם זאת, והגם שעילות אלה מצדיקות כטענת באת כוח המשיבים את דחיית העתירה, סברנו כי משום אופי העניין ומהותו לא יהא זה נכון שלא להידרש לטענות לגופן וכך נעשה עתה.

11. הטענה מרכזית בעתירה הינה כי לא נערכה חקירה ראויה ומספקת של החשדות הקיימים על-פי הנטען נגד האלוף נווה ועל כן, כל עוד לא הופגה עננת החשדות, אין המינוי סביר ואין הוא ראוי. יחד עם זאת הובהר כי הסעד המבוקש על-ידי העותרים אינו פתיחה בחקירה אלא ביטול מינויו של האלוף נווה לסגן הרמטכ"ל. כבר עתה ראוי לציין כי עניין זה בפני עצמו מעורר קושי, שכן תחת שהעותרים יפנו לגורמים המוסמכים ויתקפו את ההתנהלות שלטענתם קיימת בצבא, הם פונים לתקוף מינויו של קצין שלטענתם היה מעורב בהתנהלות זו.

אכן, הזיקה בין טרונייתם של העותרים על ההחלטה שלא לפתוח בחקירה בגין חשדות שעלו לטענתם מן הכתבה לבין הסעד המבוקש – ביטול המינוי - הינו עקיף ביותר. ואולם, כאמור, החלטנו להידרש לדברים.

בית משפט זה דן בעבר, כפי שמצביעים על כך הצדדים, בשאלה האם די בטענות באשר לקיומם של חשדות לביצוע מעשים פליליים המבטאים מעצם מהותם דופי מוסרי עמוק, כדי למנוע מנושא משרה ציבורית מלשאת בתפקידו כל עוד החשד מעל ראשו, וכל זאת כאשר עמדתם של הגורמים המוסמכים היא כי חשדות אלה אינם מצדיקים פתיחה בחקירה פלילית. בעניין חלוץ נתן בית המשפט מענה עקרוני חיובי לשאלה זו. וכך קבע השופט א' א' לוי:

”בבסיסו של הצורך לבחון את נקיון כפיו של אדם המכהן בתפקיד ציבורי עומד אינטרס משולש: ראשית, קיים חשש כי אותו כשל ערכי שנתגלה באישיותו או בדרך שבה בחר לנהל את ענייניו בעבר, יפגע גם בהתנהלותו העתידית וימנע ממנו למלא את תפקידו בנאמנות המתחייבת. ניפויים של אנשים מעין אלה נועד, איפוא, להבטיח את יעילותו של המנגנון הציבורי ואת טוהר המידות בו. שנית, יש עניין ברור בהבטחתו של אמון הציבור בשלטון ובתדמיתו הנקייה של השירות הציבורי, החיוניים לתפקודו התקין לאורך זמן; ושלישית, על המערכת הציבורית לשקף באופן התנהלותה את עקרונות היסודות עליהם מושתתים המשטר והחברה - ה”אני מאמין” הקולקטיבי - ועליה להוקיע מקרבה גורמים אשר בדבריהם או בפעולותיהם חותרים תחת יסודות אלה. אכן, יש לראות בחומרה מעשה אשר פוגע ”באושיות המבנה השלטוני... באמון של הציבור ברשות השלטונית ובשירות הציבור” - דברי השופט א' ברק בעניין איזנברג, בע' 266. עקרונות אלה תקפים לגבי כל פעולה של המכהנים בתפקידים ציבוריים, בלי קשר לשאלה אם ננקטו כלפיהם צעדים משפטיים או פרה-משפטיים בגין פעולה זו. אין לראות בצעדים מעין אלה תנאי מקדים להפעלתה של ביקורת שיפוטית לעניין כשרות מינויו של אדם לתפקיד ציבורי” (עניין חלוץ, בעמ' 112).

הדברים נכונים במשנה תוקף כאשר ענייננו במינויים לתפקידים בכירים בצה”ל. חוסנו של צה”ל והאמון הציבורי בו אינם נובעים אך מיכולותיו המבצעיות ומאיתנותו הצבאית. כוחו של הצבא נגזר במידה רבה מהאמון במוסריותו ובטוהר המידות של מפקדיו וחייליו. אלו העומדים בראש הארגון נדרשים לשמש דוגמה ומופת של אמינות, הגינות וערכים בכדי שיוכלו להשיר מבט אל פקודיהם ולצוותם ללכת אחריהם, בכדי שהציבור כולו יידע כי כוחו של הצבא ועוצמתו מצויים בידי מפקדים נקיי כפיים שלא דבק בהם רבב. כפי שנאמר בעניין אחר:

”לא ניתן להגזים בחשיבותו ובמרכזיותו של צה”ל בחיי העם והמדינה. זהו צבא בו משרתים בנינו ובנותינו המתגייסים

לשירות חובה ונמסרים כפיקדון יקר למשמורת הצבא ומפקדיו. זהו צבא המעלה על נס את מרכזיותם של החייל והחיילת המשרתים בו. דווקא משום מרכזיותו של צה"ל בחיינו ושל החייל בצה"ל, דווקא משום היותו צבא שחרת על דגלו את החינוך כיעד והמהווה כור היתוך לכל המתגייסים לשורותיו, יש לצה"ל תפקיד בעל חשיבות עליונה במישור המוסרי והערכי. צה"ל תורם תרומה גדולה ועצומה לגיבוש אישיות המשרתים בו ומציידם בערכים שיעצבו את התנהגותם בחברה בעתיד ואת תפיסותיהם הנורמטיביות לגבי המותר והאסור. דווקא משום כל אלה על צה"ל להצטיין בחוסן מוסרי וערכי חזק ואיתן. נושאי דגל זה הם קציניו ובמיוחד אלו העומדים בראש הפירמידה. מאלו יש לצפות להקריין דוגמא אישית. עם אלה יש להקפיד ולדקדק כחוט השערה" (בג"ץ 1284/99 פלונית נ' ראש המטה הכללי, פ"ד נג(2) 62, 69 - 70 (1999)).

במקרה שלפנינו החומרה שבטענות יש לה שני היבטים. העיקרי שבהם הינו כי לכאורה ישנם חשדות לכך שתחת פיקודו של האלוף נווה התקיימה התנהלות החותרת תחת ערך קדושת החיים. השני, שאף בחשיבותו אין למעט, עניינו בהתעלמות נטענת מפסיקת בית משפט זה וחוסר מחויבות לכבדה.

טענות קשות הן אלה, אך לאחר שבחנו הטענות והבסיס להן נוכחנו כי אין עילה להתערבותנו.

12. הטענות שמעלים העותרים נוגעות לשלושה מקרים שתוארו בכתבה בהם על-פי הנטען הופרו הנחיות פסק הדין בעניין הסיכול הממוקד. בדיון בפנינו הוברר כי אין מחלוקת בין הצדדים כי שניים מן המקרים המתוארים בכתבה אירעו בטרם ניתן פסק הדין בעניין הסיכול הממוקד. לפיכך, הוסכם כי לא ניתן לטעון לגביהם להפרה של פסק הדין (והשוו לפסק דינה של הנשיאה בבג"ץ 474/02 תאבת נ' היועץ המשפטי לממשלה (לא פורסם, 30.1.11)). יחד עם זאת, וזה העיקר, שני המקרים הללו יחד עם המקרה השלישי – עניין מלאישה - נבחנו על-ידי הפצ"ר, אשר מצא כי בכל אחד מהאירועים המתוארים בכתבה לא הופרו הוראות הדין, לרבות לא הוראותיו של בית משפט זה בפסק הדין בעניין הסיכול הממוקד. מסקנותיו של הפצ"ר הובאו בפני היועץ המשפטי לממשלה ואומצו על ידו. כאמור, העתירה שבפנינו אינה מופנית נגד החלטת היועץ המשפטי לממשלה, אולם המענה שניתן עליה על-ידי עוזרו הבכיר של היועץ המשפטי לממשלה, כמו-גם עמדת היועץ המשפטי לממשלה בעתירה שבפנינו, מנומקים ומפורטים כדבעי ואינם מצביעים, על פני הדברים, על פגם בהחלטת היועץ המשפטי לממשלה שלא לפתוח בחקירה. בין היתר פורט שם כי בשני המקרים שקדמו לפסק הדין בעניין הסיכול הממוקד נהרגו המחבלים במהלך חילופי אש בינם לבין כוחות צה"ל ועל כן נראה כי אין מדובר

ב"סיכול ממוקד". כאמור, איננו קובעים מסמרות בעניין זה ולו רצו העותרים לתקוף ההחלטה היה באפשרותם לעשות כן אל מול הגורמים המוסמכים ובמועד.

במוקד הטענות עמדה הפעולה בה נהרג מאלישה, מחבל מבכירי הג'יהאד האיסלמי, אשר היה מעורב בהוצאת פיגועי התאבדות. כעולה מתגובת המשיבים ומן המכתב שנשלח מטעם היועץ המשפטי לממשלה לבאי כוח העותר בפסד הדין בעניין הסיכול הממוקד, מדובר היה במבצע למעצרו של בכירים בג'יהאד האיסלמי באזור ג'נין שמלאישה היה הבכיר שבהם. המבצע תוכנן כמבצע מעצר. "עם זאת, התברר במהלך התכנון, כי מעצרו של המבוקשים ישם בנסיבות מסוימות ומוגדרות, ולפיכך (ונוכח האיום הקונקרטי שנשקף מהם) הובהר, כי בהיעדר יכולת מעצר, יש אישור לפגוע במבוקשים בהתאם לנוהל ביצוע פעולות "סיכול ממוקד" (זאת, לאחר שהובהר, כי המבוקשים עונים על התנאים שנקבעו בבג"ץ לעניין זה)", כך התשובה מטעם היועץ המשפטי לממשלה. עוד הובהר כי ההכרעה בין החלופות תיקבע לאור הערכת המצב בשטח. חלופת הפגיעה סויגה לכך שלא ייפגע יותר מאדם בלתי מזוהה אחד וכן סויגה באופן מוחלט במצב בו יש חשש לפגיעה בנשים וילדים. ואכן, במבצע זה לא נפגעו אזרחים תמימים. עוד יש להדגיש כי בחומר שבפנינו צוין כי המבצע אושר על-ידי כלל הגורמים הנדרשים, לרבות האלוף נווה כמפקד פיקוד מרכז ולאחריו ראש אגף המבצעים והרמטכ"ל. באת כוח המשיבים הדגישה כי מסיכומי הדיונים בפני הגורמים השונים שאישרו את המבצע עולה כי פסק הדין בעניין הסיכול הממוקד והחובה להקפיד על הביצוע לאורו עמדו במפורש לנגד עיני מקבלי ההחלטות.

אנו סבורים כי נוכח הדברים האמורים קשה לסבור כי עלה בידי העותרים להציג בסיס ממשי לטיעוניהם כי בשלושת המקרים שאוזכרו בכתבה הוצגה תשתית לטענות בדבר התעלמות מהוראות פסק הדין בעניין הסיכול הממוקד. במצב זה, ונוכח עמדת היועץ המשפטי לממשלה והפצ"ר שאין מקום לפתוח בחקירה פלילית – עמדה שלא עלה בידי העותרים להצביע כי נפל בה פגם – לא עלה בידם לשכנע כי ההחלטה על מינוי האלוף נווה לסגן הרמטכ"ל היא בלתי-סבירה. בנקודה זו ראוי להוסיף כי התמונה המצטיירת הינה כי אין מדובר בהחלטה בלעדית של האלוף נווה, אלא בהחלטה שעברה שרשרת אישורים בדרגים שונים, ואנו רואים קושי רב בניסיון העותרים לעמוס על כתפי האלוף נווה את האחריות כולה לכשלים הנטענים, שכאמור מסופקנו אם יש להם בסיס. עוד נוסיף כי כפי שהובהר לנו בדיון, הוקמה ועדת בדיקה אשר תעביר תחת שבט הביקורת המקצועית ולאחר איסוף ושמיעת ראיות, את המקרים בהם בוצע סיכול ממוקד, כהנחיית פסק הדין. הגם שיש להצר על כי זמן רב חלף מאז ניתן פסק הדין ועד להקמת הוועדה, יש בעניין זה כדי להוות משום מענה לחלק מן הטענות שהופנו בשעתו ליועץ המשפטי לממשלה על-ידי באי כוח העותר בעניין הסיכול הממוקד ואשר עליהן שבו העותרים וחזרו בפנינו, הגם שלא ביקשו כל סעד בעניין זה.

13. אשר לדברים שהובאו מפי האלוף נווה במהלך הראיון. באת כוח המדינה הבהירה כי קריאת הדברים במלואם מעלה כי הדברים נאמרו בהקשר של מועד מתן פסק הדין ביחס להחלטות שהתקבלו, כאשר האלוף נווה אמר למעשה כי הוא אינו יודע מתי הותוו העקרונות על-ידי בג"ץ אך הוא בקי בנהלי הצבא. אנו סבורים כי לטענה זו יש בסיס כאשר קוראים את הכתבה כולה ולנוכח הרקע לדברים - המלחמה הקשה שנכפתה על ישראל בטרור, המתנהלת לא אחת כשהמחבלים משתמשים באוכלוסייה אזרחית כמגן ומחסה. עוד יש לציין כי מקריאת הכתבה עולה כי נווה עשה הבחנה ברורה בין המקרים בהם ניתן לבצע סיכול ממוקד למקרים בהם לא ניתן לעצור אדם או להגיע עמו למגע אש, כהגדרתו. כאמור, בהתייחסות כתובה שהעבירו המשיבים לעיוננו לאחר הדיון מבהיר האלוף נווה כי הוא אינו מכחיש את אמירת הדברים, אך סבור כי אופן הצגתם מסולף ועלול להשתמע ממנו זלזול בפסיקת בית המשפט, ולא לכך כיוון. בין היתר ציין:

"אבקש להבהיר, כי הדברים שצוטטו מפי בכתבה, נאמרו בתגובה לטענה שלפיה הנחיתי את כוחות צה"ל לפעול בניגוד לפסיקת בית המשפט העליון. זוהי טענה מופרכת. אומנם, אינני משפטן, אולם הובהרו לי העקרונות הכלליים המהווים תנאי לחוקיות פעולות סיכולים ממוקדים. כמפקד פיקוד המרכז, קיבלתי החלטות ונתתי פקודות בהתאם להנחיות שגובשו על-ידי גורמי המטה הרלבנטיים בצה"ל – הנחיות אשר להבנתי שיקפו ומשקפות במדויק את קביעותיו של פסק הדין בעניין חוקיות הסיכולים הממוקדים ואף את רוחם. ומכאן שבשרשרת התכנון והאישור פעלתי לאורן וברוח הנחיות בג"ץ וצה"ל. לעניין זה, סמכתי את ידי על הגורמים שגיבשו ואישרו הנחיות אלה, ועל הייעוץ המשפטי שניתן להם במסגרת זו – אשר תפקידו, בין השאר, לוודא, כי פעילותו המבצעית של צה"ל נעשית בגבולות החוק וערכי צה"ל".

לא נידרש לנימה שהשתמעה מן הדברים בכתבה, שהרי כלפי בית משפט זה הם נאמרו ודומה כי כל שנאמר בעניין זה יהיה בגדר המתבקש. יחד עם זאת נציין כי הגם שהדברים נאמרו לאחר שחרורו של האלוף נווה מצה"ל, דומה כי גם במצב זה מצופה מקציין בכיר להקפיד בדברים, ובפרט כשהם מתייחסים לאחת הסוגיות הרגישות ביותר ביחס לפעילות צה"ל ולדילמות הנוגעות לבסיסיים שבערכים. באופן בו נוסחו האמירות יש בהן כדי להעביר מסר פסול וקשה לציבור כולו באשר למחויבות הצבא לפסיקות בית המשפט, ובפרט לציבור חיילי צה"ל. ציבור זה אשר מורכב ברובו מצעירים הנושאים עיניהם אל מפקדיהם, ולומדים מהם לא רק תורת לחימה אלא גם טוהר מידות ודרך ארץ. גם אם ניתן לקבל כי הדברים נאמרו שלא מתוך ברירה קפדנית של המילים, מוטב היה להם שלא יאמרו.

14. העתירה נשמעה ביום 31.1.11. בעת כתיבת פסק הדין הודע כאמור על ביטול מינויו של האלוף גלנט לרמטכ"ל הבא של צה"ל ועל כך שהכוונה היא למנות את האלוף נווה כרמטכ"ל זמני. העותרים טענו כאמור טענות שונות באשר לחשיבות הבדיקה בעניינו של האלוף נווה דווקא נוכח האפשרות – שאותה עת לא נראתה אולי ריאלית – שייאלץ למלא את מקום הרמטכ"ל. ההחלטה על המינוי הזמני, ככל שתתקבל על-ידי הממשלה, אינה מונחת בפנינו ולא נידרש אליה, אך ביחס לטענה שהועלתה בפנינו נציין כי איננו רואים מקום ובסיס להבחנה בין כשירותו של מי שנבחר לשמש כסגן הרמטכ"ל לכשירותו לשמש ממלא מקומו של הרמטכ"ל או רמטכ"ל זמני. יחד עם זאת ולמעלה מן הצורך נציין כי אירועי הימים האחרונים מלמדים כי נכון יהיה לגורמים המוסמכים להסדיר את הכללים והעקרונות המנחים בנושא זה.

15. סופם של דברים, לא מצאנו כי עלה בידי העותרים להצביע על כל עילה אשר תצדיק את ביטול מינויו של האלוף נווה לסגן הרמטכ"ל. העתירה נדחית בלא צו להוצאות. ממילא נדחית גם הבקשה לצו ביניים.

ש ו פ ו ת

השופט א' רובינשטיין:

א. מצטרף אני לחוות דעתה של חברתי השופטת ארבל על נימוקיה.

ב. אוסיף דברים קצרים אלה: לדידי עיקר התייחסותנו לעתירה הוא לגופה - לאמור, שאין בידינו לקבלה, אף אילו לא נדרשנו לטענות הסף. לשאלת השיהוי נטען בפנינו מטעם העותרים כי משהשתחרר האלוף נווה מצה"ל לפני שנים אחדות ירד העניין בפעולותיו הצבאיות, אך נתעורר מחדש עם מינויו של כהונתו הנוכחית כסגן רמטכ"ל, ומינויו לה נעשה בלוח זמנים חפוז. ואולם, משמשאלת העותרים היה טוהר נשקו של צה"ל, היה עליהם לכאורה להידרש לכך בראשית 2009, לאחר הודעתו של היועץ המשפטי לממשלה. לגופם של דברים, מסכים אני עם חברתי כי לא עלה בידי העותרים להציג בסיס באשר לטענות בדבר התעלמות מהוראות פסק דינו של בית משפט זה בנושא הסיכול הממוקד.

ג. אייחד, בנוסף לדברי חברתי, מלים אחדות להתבטאות מפי האלוף נווה "עזוב אותי מהנחיות בג"ץ, אני לא יודע מתי יצאו הנחיות בג"ץ ומתי לא. אני יודע שסיכול ממוקד מאושר ויוצא נוהל פעמו"ן ואני מקבל את ההוראות מאגף המבצעים". המדינה בתגובתה ציינה כי הדברים ביטאו את התפיסה הבסיסית של צה"ל, שיש לנקוט

בחלופת מעצר של מבוקש מקום שזו אפשרית, "אף שהיה מקום לנקוט בלשון זהירה ומנומסת יותר". אמנם, במכתבו לאחר הדיון, מיום 31.1.11, מציין האלוף נוה כי טענת הזלזול בבית המשפט רחוקה מן האמת והוצאה מהקשר, וכי הוא "רוחש כבוד לבית המשפט העליון, לשופטיו ולפסיקותיו. כמפקד בצה"ל, קביעותיו של בית המשפט העליון הן בעיני דבר שאין מהרהרים אחריו".

ד. מלבד דברי הנצח של קהלת (ט', י"ז) "דברי חכמים בנחת נשמעים..." ודברי התנא אבטליון (משנה אבות א', י"א) "חכמים הזהרו בדבריכם", יש להטעים בכגון דא: בית המשפט זקוק לאמון הציבור, אך אינו חי מפי נימוסיו של פלוני או אלמוני. מעבר לנימוס, וגם אם מדובר בסגנון הישראלי הנפוץ במקומותינו, חשוב להזכיר - וכדברי הפתגם האנגלי, מה שמובן מאליו עדיין טוב לאמרו - כי הנורמות המשפטיות מן המשפט הפנימי ומן המשפט הבינלאומי בהקשר דנא (ראו בין היתר בג"צ 4764/04 רופאים לזכויות אדם נ' מפקד כוחות צה"ל בעזה, פ"ד נח(5) 385, שהעותרים הפנו מתוכו לפסקה 7 לפסק דינו של הנשיא ברק בעמ' 392) הן יסוד מוסד; הן מחייבות במהות ובעומק, בראש וראשונה כחובתנו בחברה ובמדינה המבקשות להיות מתוקנות, בחינת "שלומה של מלכות, שאלמלא מוראה, איש את רעהו חיים בלעו" (דברי רבי חנינא סגן הכהנים, אבות ג', ב'). אך מעבר לכך, הן גם מגן לחיילי צה"ל ומפקדיו. ככל שפועלים חיילי צה"ל בגדרי הנורמות, חשיפתם לסנקציות משפטיות פנימיות וגם בינלאומיות תפחת. קיום הנורמות הוא איפוא מאמץ מתמיד לבניית חומת מגן, ועל כן ראוי שהחינוך הצבאי ממרום הפיקוד ומטה יפנים וינחיל זאת תדיר (ואגב, הפיקוד חשוף במישור הבינלאומי עוד יותר מן החייל והקצין בשדה, אף בעלילות לשמן, ואין צורך להכביר מלים). על כן הכללים הרלבנטיים של המשפט הפנימי והבינלאומי נישאים בצקלוננו של צה"ל וקיומם הוא חלק מחוסנו; גם על כך רוב דברים אך למותר, ודברים אלה בודאי מקובלים, וצריכים להיות מקובלים, על האלוף נוה, כפי שהוא מעיד על עצמו במכתבו, ופיקוד צה"ל כולו. בג"ץ אינו מחפש תיקים, יש לו די והותר, ובודאי אינו "מחפש" את החיילים; הוא משומרי הסף של הדין, בחינת יש דיין, אך הוא גם אילן להיתלות בו ביום דין לא רק בישראל.

ה. לא למותר להזכיר גם, כי במציאות הישראלית המורכבת, בעוד עתירה זו תוקפת את האלוף נוה בטענה שאינו מכבד נורמות הנוגעות ללחימה בטרור, נדונה בפנינו לפני שנים אחדות (בבג"צ 729/07 ארגון הלב היהודי נ' ניצב דוד צור (לא פורסם)) עתירה שבה ביקשו יהודים להפגין מול ביתו של האלוף נוה בהיותו אלוף פיקוד המרכז; זאת - בעקבות הוצאת צוי הגבלה על-ידי כנגד ישראלים תושבי יהודה

ושומרון. באותה תקופה כונה האלוף על-ידי מפגינים אלה או אחרים "בוגד", "פושע" ו"מוסר"; הנה חומר למחשבה במחוזותינו, בין קטבי המחלוקות.

ו. ולבסוף, חברתי הזכירה (פסקה 15) את בדיקת המינויים לתפקידים בכירים בצה"ל, ונושא הכללים והעקרונות הנחוצים. זה לא כבר (אלול תש"ע, אוגוסט 2010) פורסם דו"ח של מבקר המדינה על תהליכי המינוי של הקצונה הבכירה בצה"ל, לרבות תהליך מינוי קצינים בכירים לתפקידי אלוף, וכן ממלא מקום לרמטכ"ל כשנבצר הימנו למלא תפקידו. מעבר לנושא עתירה זו, שאירע שנשמעה בעיתוי רגיש, אנו מצויים בעידן של שקיפות, ומה שנהג במשך שני דורות מאז קום המדינה דומה שהגיעה שעתו להשתנות, גם במערכת הביטחון מה שהיה אינו עוד מה שיהיה (ראו ע"מ 2408/05 הושעיה נ' מדינת ישראל - משרד הביטחון (לא פורסם)): הרגלים שהיו נחלת הכלל ופרקטיקות ותיקות טעונים מבט חדש, בן העידן. כך בנושא איכות הסביבה שהוצף בעניין הושעיה, כך בעניין שקיפות מינויים, ויקצר המצע מהשתרע.

ו. כאמור, מצטרף אני לחוות דעת חברתי.

ש פ ו ט

השופט ט' ג'ובראן:

מצטרף אני לחוות דעתה של חברתי השופטת ע' ארבל לפיה דינה של העתירה להדחות על הסף מחמת אי מיצוי הליכים ושיהוי. אף לטעמי הקדימו העותרים והגישו את עתירתם בשיהוי ניכר ובטרם פנו אל הגורמים המוסמכים לבירור טענותיהם ואף מטעם זה דינה של העתירה להדחות.

אך לא אוכל שלא להוסיף מספר מלים בנוגע להתבטאויותיו של המשיב ובייחוד לאמירתו: "עזוב אותי מהנחיות בג"ץ, אני לא יודע מתי יצאו הנחיות בג"ץ ומתי לא" (מתוך כתבה שפורסמה בעיתון הארץ ביום 28.11.2008).

יש להצר על כך כי אדם אשר מילא בעבר הלא רחוק תפקיד ציבורי בכיר כמשיב, לוקח לעצמו את החירות להתבטא באופן אשר יש בו כדי לרמוז על זלזול במערכת המשפט ובעקרון שלטון החוק. עליו לזכור בכל עת כי לכהונה במשרה ציבורית, לא כל שכן משרה ציבורית רמת דרג, נלוות לא רק זכויות, אלא גם חובות, אשר ממשיכות לחול גם לאחר סיום הכהונה. אחת מאותן חובות הינה להוות דוגמה

אישית לכלל הציבור ובוודאי לחיילים ששירתו תחת פיקודו בכיבוד שלטון החוק בכלל ופסיקותיו של בית משפט זה בפרט. אמירתו המיותרת של המשיב בעייתית לא רק כיוון שהיא עלולה לעודד אי ציות להחלטות בתי המשפט אלא אף מהטעם שיש בה כדי לפגוע באמון הציבור במערכת המשפט ובעקרון שלטון החוק, אשר מחייב כי כל אדם, ובוודאי אדם הנושא במשרה ציבורית, יציית לחוק וימלא אחר פסיקותיהן של הערכאות השיפוטיות. אין צורך להזכיר כי עקרון שלטון החוק חל לא רק על הפרט אלא גם על כל רשות מרשויות המדינה, כולל הצבא: "זהו שלטון החוק הפורמאלי, אשר לפיו כל הרשויות השלטוניות, לרבות הממשלה עצמה, כפופות לחוק. אין רשות שהיא מעל לחוק" (בג"ץ 6163/91 אייזנברג נ' שר הבינוי והשיכון, פ"ד מז(2) 229, 277 (1993); ראו גם אהרן ברק שופט בחברה דמוקרטית 117 (2004) (להלן: ברק)). כאמור, מתגובת המשיב עולה כי הוא מודע לעקרון שלטון החוק ולחשיבותו בכלל ולפסק הדין בעניין החיסול הממוקד בפרט ואף הנחה את הכפופים לו לפעול בהתאם לעקרונות שהותוו בו. יחד עם זאת, טוב היה עושה לו היה נמנע מאמירות אשר יש בהן כדי לרמוז אחרת.

בנוסף, חשוב לחזור ולהדגיש כי קיום הוראותיו של בית משפט זה אינו בגדר המלצה בלבד וכל אדם וכל חייל מחויב לקיימן כלשונו. בהקשר אחר כבר נקבע כי "הסדר הציבורי מחייב שפסקי-דין יקוימו, ושהאינטרס הציבורי הוא שהציבור ידע שפסקי-הדין מבוצעים הלכה למעשה, ושההליכים שקוימו בפני בית-המשפט לא התנהלו לשווא" (רע"א 3888/04 שרבט נ' שרבט, פ"ד נט(4) 49, 58 (2005)). דברים אלו נכונים במיוחד כאשר מדובר בפסיקה בנושא רגיש ומורכב כמו הנושא שבפנינו. ראוי כי אדם אשר נושא תפקיד ציבורי ישקול את מילותיו בקפידה יתרה וינקוט במשנה זהירות עת שהוא נושא דברים או מתראיין בנושאים ציבוריים רגישים לבל "יוצאו דבריו מהקשרם". כמובן, אין חולק על זכותו של המשיב לבקר החלטה שיפוטית, אך טוב יעשה לו יביע את ביקורתו בדרך לגיטימית, תוך הכרה בצורך למלא אחר ההחלטה, אף אם הוא לא מסכים עם תוכנה ומתוך הכרה בהשלכות של דבריו על מעמדה של מערכת המשפט. כי הרי "אין לו לשופט לא חרב ולא ארנק. כל שיש לו זהו אמון הציבור בו. זוהי ההכרה בלגיטימיות של ההכרעה השיפוטית, גם אם אין מסכימים לתוכנה" (ברק, בעמוד 51).

הוחלט כאמור בפסק דינה של השופטת ע' ארבל.

ניתן היום, כ"ט בשבט תשע"א (3.2.11).

שופט

שופט

שופטת